

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De electione matthie. cap. x.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Actuum apostolorum

Jacoby et iohannes. Forte et alibi ita obinane
p. carnis affinitate. Dic aut p. merito parti
tate: q. scilicet lucas i. spu. pares ee i. merito
petri et iohanne: q. forte p. ceteris dilexerunt.
Unde et p. alijs simul ad monumentu. cucur
rerunt. Et erant omnes vnanimiter p. seueran
tes in oratione cum mulieribus et maria matre
iesu que a mulieribus distinguit: q. n. potest
p. die dici mulier q. si mollis. id e. mollitiem
passa. Interdu. tamen mulier p. se. n. pro
corruptione ponit vt. sibi. Quid mihi et tibi
est mulier. Et fratribus eius: q. de illis debet
intelligi: de quibus ante passionem dictum est.
Nec enim fratres eius credebant in euz: nunc
aut credebant. Nota q. dictu. est: perseveran
tes in oratione: et non est additu. de ieiunio.
Quidam tamen a festo ascensionis vsq. ad
pentecosten ieiunant exemplo apostoloru.
quos aiunt in spacio illo ieiunasse: quia in
euangelio dictum est. Veniens dies in quibus
aureserit sponsus ab eis: et tunc ieiunabunt
et potuit ita esse: hic tamen non habet.

De sermone Petri.

Capitulum. IX.

Diebus illis id

est in illo medietate tempore inter
ascensionem et spissantem missionem
erurgens petrus in medio fratriu. dicit. Co
stat enim in spacio illo facta. esse matthe. ele
ctione. licet non sit determinatu. q. die. Un. q. si
indiffinitu. dictu. e. In diebus illis. Et inde q.
si ex forma scripti assumptu. ecclia. forma. le
gendu. Unde q. in actibus ap. loz. frequenter in
uenim. In diebus illis. ideo cu. legu. in ecclie
sa. pticula. epistolaz. p. mittit. In diebus illis.
Et q. in euangelio. sepe legit. In illo tempore
ideo cu. singulis diebus legunt. in ecclia. parti
cule euangelioz. p. mittit. In illo tpe. Viri fra
tres oportet impleri scriptura. qua. p. dicit. sp. s.
ritu. sancta. p. os dauid. de iuda. qui fuit dux
eor. qui coprehenderunt iesum: qui duxit co
hortem et regis ministros ad hortum. i. q. ora
bat dominu. Vel q. osculo. dedit. p. ditionis. in
dictu. et ita. p. b. u. eis. ducatu. q. connumerat.
est. in nob. i. sortitus. est. sorte. ministerij. huius.
scz. et apostolat. q. q. si. sorte. vt. dominica. ele
ctione. obtinuit. apostolat. Et. elegater. dictu.
est. connumerat. quia. numero. n. merito. in
ter. ap. los. coputat. est. Vel. respicit. ad. h. q. d.
dixerat. q. fuit. dux. eoz. qui. coprehenderunt.
iesum: et. sortit. e. sorte. ministerij. huius. scz. du

catus. id e. habuit. huius. ducatu. Et. h. c. quid e.
possedit. agru. de. mercede. iniquitat. Qd. q.
dam. mystice. exponunt. id. est. p. accepto. p. cio.
proditio. possedit. infernu. qui. d. terra. mo
rientiu. sicut. paradisu. terra. viu. etiu. Alij. di
cunt. iuda. ibi. sepultu. et. ita. possidisse. sed. n. e.
autenticu. Dicitu. est. q. possedit. id. est. posside
ri. fecit. q. de. possessione. eius. p. pria. emptus. e.
et. ab. alijs. possessus: et. susp. eius. crepuit. me
dius: et. diffusa. sut. viscera. ei. sed. n. p. os. ei.
vt. sic. parceret. ori. quo. saluatore. oscular. fue
rat. Ho. enim. tam. v. l. iter. debuit. in. q. nari. q. d. ta
gliosum. scz. os. ch. i. r. t. gerat. Dignu. ei. erat
vt. viscera. que. p. ditione. co. ceperant. rupa. ca
derent. guttur. q. z. quo. v. o. p. ditionis. exlerat.
laqueo. artaret. Sepe. enim. modu. pene. expri
mit. mod. culpe. Unde. abscedit. homini. cap
put. corporis: q. ipe. sibi. abscedit. caput. men
tis. i. ratione. sicut. et. iudas. mortu. est. in. aere.
tan. q. aereis. potestatu. sociatus. Cognu.
enim. erat. vt. separaret. ab. angeloz. et. hoim. re
gione. qui. offensus. fuerat. v. t. r. q. s. Et. ita. mo
dus. et. locus. pene. congruit. culpe.

De electione Matthe.

Capitulum. X.

Notum factus

est h. omibus habitantibus hierlma
ita vt appellaret ager ille lingua
eor. acheldemach. Q. est. dictu. eoz. dicit. q.
da. hec. n. fuisse. p. ba. petri. cu. iude. esset. et. ad
iudeos. lo. q. ref. sed. luce. q. grece. sc. p. sit. et. i. he
breo. nome. agri. exp. s. it. alij. dicit. q. latin. in
ter. p. res. h. addidit. s. meli. a. petro. dictu. acci
pit. et. p. tinuat. ei. q. d. dixerat. Notu. factu. e. ois
bus. habitantibus. hierlma. ita. vt. appellaret. ager
ille. acheldemach. lingua. eoz. i. hierosolymu
tar. q. cu. pet. galile. esset. et. ead. e. et. lingua
galileoz. et. hierosolymitaru. in. diuersa. erat.
lingue. idiomata. Un. petro. dictu. e. Vere. ga
lile. es. na. et. lo. quela. tua. manifestu. te. facit. i.
idioma. lingue. galileoz. Scriptu. est. enim. i. li
bro. psalmoz. n. est. dictum. in. libris. Unde.
insultat. Aug. Hieronymo. libru. psalmoz.
p. quinq. volumina. distingu. et. Luc. enim. di
ci. debuit. in. quarto. libro. psalmoz. Fiat. ha
bitatio. eoz. deserta: et. n. sit. q. habitet. in. ea. d.
suis. scz. et. episcopat. eius. accipiat. alter. id. e.
alius. quia. de. multis. discipulis. id. e. lxxij.
elect. est. matthias: et. q. substitutus. est. Vel.
ideo. dictu. est: q. matthias. fuit. lo. ge. alter. ab
eo: q. vir. sanctus. iudas. p. o. nequa. vel. alter

h

duoz: quoz sortes misse sunt. Oportet & ex his vris qui nobiscu sunt congregati in omi tpe q̄ intrauit & exiit dñs iesus: incipiens a baptisinate ioannis vsq; in die q̄ assume^o est a nob: testem resurrectionis eius nobiscu fieri vnū ex istis, q. d. Quia mortuus est iudas, & sic pphetatum est: qz episcopatu eius accipiet alter, ergo oportet vt aliquē ei substituat^o qui testes nobiscu resurrectionis ei⁹: qz dictū est nobis, Eratis mihi testes in hierusalem resurrectionis mee, scz & in omi iudea & samaria: & vsq; ad vltimū terre. Et q̄a testis nō nisi d̄ his que vidit v̄l audiuit debet testimoniū ferre: eligendus est de his vris qui a baptisimo ioanis postq̄ cepit iesus facere & docere vsq; in diē ascensionis nobiscuz fuerūt: & domini miracula viderūt: & doctrinam audierūt. Et nota qz dictum est ex his vris nō de sero infirmiorū: & ad hoc minus idoneo. Et statuerunt illos duos alijs pferentes: ioseph qui vocabat^o barsabas: q̄ cognominat^o est iust^o, & matthiā: de cuius laude subiect^o est: qz sufficit ei pro laude q̄ in apostolum eligit. Ioseph vero cōmendatur: ne tanq̄ indignus respuit videret. Et habem^o hic plane in glosa: quia iste ioseph qui vocabatur barsabas fuit barnabas: q̄ postea cuz paulo in apostolatū electus est. Sed nō est huic opinioni adherendū: quia ex sequentibus euidenter fiet hoc nō cōstare. Iste namq; ioseph fuit frater trium apostolorū filiorum alphei: nec fuit apostolus. Et orātes dixerūt, Tu domine qui nosti corda omnium ostende quem elegeris ex his duob; accipere locum ministerij huius & apostolatus: de quo puaricat^o est iudas vt abiret in locū suū. Et deriderūt eis sortes. Et cecidit sortis sup matthiā & annumerat^o est cū, xj. Non est modo vtendum sortib; vt tradit Hieronymus pro hac auctoritate: qz privilegia paucorū non faciūt legem cōmunē. Nondum tamen missus est spiritus sanctus necdum figure legales penitus cessauerāt. Ido adhuc posite sunt sortes sicut in veteri testamento sepe factum legit. Nam saul sorte electus est: ionathas & armiger eius sortes lecerūt. Dauid quoq; sortes iecit q̄n. xxiiij. summos sacerdotes elegit. Si quis tñ compellit v̄l sortib; aplos imitē: premissa scz oratiōe ad dñm. Facta est & electio matthie inter ascensionē & spiritus sancti missionem: sed qua diē incertum est.

De missione spūs sancti. Ca. xli.

T cum cōplerentur dies pentecostes: erant omnes discipuli pariter in eodē loco in quo facta est electio matthie. S; videt^o ppe ram dictū cum complerent: cum hec fuit pma. vij. diez quib; prelabat^o festum pentecostes. Tria em̄ erant festa q̄. vij. dieb; protelabant. scz pascha, pentecoste, & scenophegia. Videt^o ergo potius dicendūz fuisse, cum inciperent dies pentecostes. S; pentecostes equiuocū est ad quinquagenā: & ad eam solennitatem septem diebus protelatā. Pentacon em̄ interpretatur quinquaginta: inde pentecoste qd̄ quinquagenam significat, et est grecum vocabulum pentecoste sicut parascence & scenophegia. Sed de hoc noie pascha questio est. Habent em̄ hebrei multa greca vocabula: quia sepe p multas captiuitates p̄ticulares dispersi sunt: & fuerūt inter grecos a quib; multa vocabula retinuerūt. Est ḡ sensus, Et cum complerent dies pentecostes, id est quinquagene, illa em̄ dies erat quinquagesima a resurrectione: & cū inchoarent dies pentecostes, i. illius solennitatis septem dieb; protelante: erant omnes discipuli in cenaculo. Et dum essent pariter in eodē loco fact^o est repente de celo, i. de aere son^o, qz fragor quidā insonuit in aere tanq̄ adueniens spūs, i. soni vehemētis: vt sit tāq; nota filii dñi, ac si diceret, Venit spūs sanctus in filio dñe venti vehemētis: vel tāq; spūs sanctus vehemētis. Et erit tanq̄ expressiui veritatis: qz vere spūs sanctus d̄r vehemētis: q̄si vehemens a mente, id est a mentis affectib; alienās. Vel iuxta qd̄ ait ille clareuallēsis abbas Bernardus. Verito d̄r vehemens: q̄si ve adimens, id est eternā dānationē. Potest ḡ ad sonum & ad spiritus sancti referri qd̄ dictū ē: tāq; aduentus spūs, qz spūs equo cū ē ad v̄trūq; sicut ruba i hebreo: pneuma in greco. Et replet^o son^o ille vel spūs sanctus totā domū vbi erāt sedentes, i. viros & mulieres in domo sedentes: implens qd̄ dictū erat eis Sedete i ciuitate q̄ ad usq; induamini p̄tute ex alto. Et apparuerūt illis disparte lingue tāq; ignis, i. radioli ignei in modū linguaz insidentes capitibus singulorū. Ipa at species creature in q̄ spiritus sanctus descendit visibiliter ad quez vltimūc descēderit in aplos: expressit species ignis